

Δ/νση: Λυκαβηττού 7, ΤΚ 10671,
Αθήνα

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Εκπόνηση οδηγού σχεδιασμού του Προγράμματος «ΔΙΑΤΗΡΩ»

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ: Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού & Αστικού Περιβάλλοντος

Κωδικός Παραδοτέου: Π.2. Δ.1.0

Αθήνα
Δεκέμβριος 2023

Περιεχόμενα

1. Αντικείμενο της σύμβασης	3
2. Εισαγωγή.....	3
2.1. Κύρια Νομοθεσία	6
2.2. Ταυτότητα του Προγράμματος	Error! Bookmark not defined.
2.3. Όροι και συντημήσεις	6
Όροι.....	6
Πίνακας Συντομογραφιών.....	9
2.4. Σκοπός και στόχοι του Προγράμματος	9
3. Επιλέξιμες επεμβάσεις.....	11
3.1. Περιγραφή επιλέξιμων επεμβάσεων	Error! Bookmark not defined.
4. Γενικές Προϋποθέσεις Επιλεξιμότητας Κτηρίου	11
5. Διάρκεια του Προγράμματος και Επιλεξιμότητας Δαπανών.....	12
6. Υποχρεώσεις δημοσιότητας.....	Error! Bookmark not defined.
ΜΕΡΟΣ Α' – ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΗΡΙΑ.....	14
1. Δικαιούχοι του Προγράμματος	15
2. Απαιτούμενα δικαιολογητικά.....	15
3. Υποβολή, αξιολόγηση, έλεγχος και ολοκλήρωση αιτήσεων	17
Υποβολή αιτήσεων	17
Πρόσθετα κριτήρια αξιολόγησης	18
Υλοποίηση αιτήσεων.....	Error! Bookmark not defined.
Έλεγχος φυσικού αντικειμένου	Error! Bookmark not defined.
ΜΕΡΟΣ Β' – ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ	19
1. Δικαιούχοι του Προγράμματος	20
2. Απαιτούμενα δικαιολογητικά.....	21
3. Υποβολή, Αξιολόγηση, Έλεγχος και Ολοκλήρωση.....	23
Υποβολή αίτησης	23
Έλεγχος και Ολοκλήρωση.....	Error! Bookmark not defined.
Αξιολόγηση αιτήσεων	Error! Bookmark not defined.

1. Αντικείμενο της σύμβασης

Αντικείμενο της σύμβασης είναι η εκπόνηση του οδηγού σχεδιασμού του Προγράμματος «ΔΙΑΤΗΡΩ», το οποίο έχει προβλεφθεί και εγκριθεί για ένταξη στην προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2021- 2027.

Ο Οδηγός Σχεδιασμού του Προγράμματος «ΔΙΑΤΗΡΩ», περιλαμβάνει ενδεικτικά προσδιορισμό κατηγοριών κτηρίων που θα συμμετέχουν, προϋποθέσεις επιλεξιμότητας, γενικά και ειδικά κριτήρια επιλεξιμότητας, ενδεικτικές παρεμβάσεις, προσδιορισμό διαδικασιών τεχνικής υλοποίησης των εργασιών, προσδιορισμό αναγκαίων αδειών και εγκρίσεων εργασιών, ελάχιστους απαιτούμενους στόχους: (α) ενεργειακή αναβάθμιση, (β) εξασφάλιση λειτουργικότητας και επανάχρησης, λοιπούς στόχους, π.χ. εξασφάλιση προσβασιμότητας, προθεσμίες και τα ορόσημα του έργου, κίνδυνοι και μεταβολές εργασιών και ειδικές απαιτήσεις για το θέμα των κρατικών ενισχύσεων.

Στο παρόν παραδοτέο σύμφωνα με την από 15-06-2023 ισχύουσα σύμβαση παρουσιάζεται το δεύτερο σχέδιο του Οδηγού Σχεδιασμού για το Πρόγραμμα «ΔΙΑΤΗΡΩ».

Εισαγωγή

Το νέο χρηματοδοτικό Πρόγραμμα με τίτλο «Διατηρώ» που έχει ενταχθεί στο νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 απευθύνεται σε ιδιοκτήτες ακινήτων από τον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, με στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση και την λειτουργική επανάχρηση διατηρητέων κτηρίων και μνημείων.

Το πρόγραμμα επιδοτεί παρεμβάσεις με δύο (2) στόχους σωρευτικά: α. την ενεργειακή αναβάθμιση και β. την λειτουργική επανένταξη.

Είναι επιλέξιμες επεμβάσεις σε κτήρια που έχουν χαρακτηρισθεί διατηρητέα ή μνημεία ως προς την αρχική μορφή τους και τυχόν μεταγενέστερες προσθήκες τους που υφίστανται νόμιμα και συγκροτούν ενιαίο λειτουργικό κτίσμα.

Πιο συγκεκριμένα, οι παρεμβάσεις θα στοχεύουν: (α) σε ανακαίνιση τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ή/και (β) σε παρεμβάσεις με στόχο τουλάχιστον 30% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ειδικότερα για τα ιδιωτικά ως προς το β. απαιτείται σε κάθε περίπτωση αναβάθμιση κατά δύο (2) ενεργειακές κλάσεις.

Το Πρόγραμμα αφορά διατηρητέα κτήρια που υφίστανται νόμιμα και δυνατότητα συμμετοχής σε αυτό έχουν όλα τα ιδιωτικά κτήρια, τα κτήρια ιδιοκτησίας του Δημοσίου, κτήρια ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. Ειδικότερα ως προς τα ιδιωτικά κτήρια, δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν όλοι οι ιδιοκτήτες ακινήτων χωρίς εισοδηματικά ή άλλα κριτήρια.

Στην Ελλάδα υπάρχουν πολλά πολιτιστικά μνημεία αρχιτεκτονικής σε όλη τη χώρα που αναγνωρίζονται διεθνώς ως επιτεύγματα ιδιαίτερης ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας. Ωστόσο, η ανεπανόρθωτη καταστροφή ενός τεράστιου μέρους της εθνικής μας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς είναι, δυστυχώς, αδιαμφισβήτητο γεγονός τις τελευταίες δεκαετίες. Ειδικά μετά την οικονομική κρίση στην Ελλάδα και την πρόσφατη πανδημική κρίση που ταλανίζει τον παγκόσμιο χώρο, έχει πλέον διαφανεί ότι μια σειρά από επακόλουθες συνέπειες στον κοινωνικό και οικονομικό τομέα, επηρεάζουν τον υφιστάμενο δομημένο χώρο, και απαιτούν ένα ευρύ φάσμα παρεμβάσεων με τελικό αποτέλεσμα την αναβάθμιση και την αναζωογόνησή του αστικού και επαρχιακού περιβάλλοντος.

Ο αριθμός των εγκαταλελειμμένων, άδειων ή ερειπωμένων διατηρητέων ή ιστορικών κτηρίων των ελληνικών πόλεων και οικισμών αυξάνεται συνεχώς λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, της εσωτερικής μετανάστευσης, τις ενεργειακές ανατιμήσεις κλπ. με αποτέλεσμα δεκάδες χιλιάδες ιδιοκτήτες

Έργο: Εκπόνηση οδηγού σχεδιασμού του Προγράμματος «ΔΙΑΤΗΡΩ»

διατηρητέων παραδοσιακών και ιστορικών κτηρίων να αδυνατούν να συντηρήσουν τα ακίνητά τους. Ο αριθμός αυτών αυξάνεται δραματικά εάν σε αυτά προστεθεί και πλήθος κτηρίων που βρίσκονται σε τακτική χρήση, η κατάσταση τους όμως κρίνεται κακή και σε καμία περίπτωση δεν ανταποκρίνεται στις σύγχρονες και ασφαλείς συνθήκες διατήρησης.

Ένας μεγάλος αριθμός από αυτά τα κτήρια είναι σε κακή κατάσταση, καθώς δεν είναι εύκολο να αποκατασταθούν ή να επαναχρησιμοποιηθούν, λόγω του αυξημένου κόστους των σχετικών εργασιών. Επιπλέον, δεδομένου ότι δεν επιτρέπεται η κατεδάφισή τους λόγω του χαρακτηρισμού τους, δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος που αναστέλλει την οικονομική ανάπτυξη στα αστικά κέντρα, και την αξιοποίηση των ακινήτων προς άμεσο όφελος των ιδιοκτητών των ως άνω κτηρίων ή των γειτνιαζόντων ακινήτων (κατοικιών, επιχειρήσεων κ.α.) και βεβαίως αποστερεί την χώρα από σημαντικό μέρος του αρχιτεκτονικού πολιτιστικού πλούτου.

Ωστόσο, η οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αξία των ιστορικών κτηρίων, εκτός από τη σημαντική συμβολή τους στη βιώσιμη ανάπτυξη, είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένη. Οι παρεμβάσεις για την προστασία των διατηρητέων ή των ιστορικών κτηρίων αποτελούν διεθνώς ένα άμεσο μέτρο τόνωσης της οικονομικής δραστηριότητας, τόσο στον κατασκευαστικό κλάδο όσο και στην παραγωγή δομικών υλικών, συμβάλλοντας σημαντικά στην ενίσχυση της εγχώριας αγοράς. Επίσης, η ζήτηση για ιστορικά ακίνητα είναι αυξημένη λόγω της αυξημένης αισθητικής τους ποιότητας και της συμβολικής τους αξίας, καθώς τα κτήρια αυτά μαρτυρούν την ιστορία και την εξέλιξη των πόλεων και των οικισμών.

Η δυναμική και η σημασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς σε πολλούς τομείς (τουρισμός, πολιτισμός, δημιουργική βιομηχανία, εκπαίδευση κ.λπ.), καθιστά αναγκαίο να προωθηθούν δράσεις που δίνουν κίνητρα σε ιδιοκτήτες ή χρήστες ιστορικών κτηρίων για τη διατήρησή τους, παρέχοντας εργαλεία και οικονομική υποστήριξη στο ιδιαίτερα αυξημένο κόστος των εργασιών αποκατάστασης και στερέωσης τους και την απαραίτητη τακτική συντήρησή τους.

Το Σύνταγμα της Ελλάδας (άρθρο 24) καθώς και η Σύμβαση για την Προστασία της Ευρωπαϊκής Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (Σύμβαση της Γρανάδας) που κυρώθηκε ομόφωνα από τη Βουλή των Ελλήνων με τον Ν. 2039/1992 προβλέπει την οικονομική συμμετοχή του κράτους στις ιδιαίτερα αυξημένου κόστους εργασίες αποκατάστασης και επαναχρησιμοποίησης ή αλλαγής χρήσης και η απαραίτητη συνεχής συντήρηση των ιστορικών κτηρίων. Το Πρόγραμμα «ΔΙΑΤΗΡΩ» είναι σύμφωνο και ακόλουθο με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η οποία στοχεύει σε μία κλιματικά ουδέτερη Ευρώπη έως το 2050. Για την επίτευξη αυτού του στόχου θα απαιτηθεί η ανάληψη δράσης σε όλους τους τομείς της οικονομίας:

- **Ενέργεια:** Απανθρακοποίηση του ενεργειακού τομέα καθώς στην παραγωγή και τη χρήση ενέργειας αναλογεί περισσότερο από το 75 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ
- **Κτήρια:** Ανακαίνιση κτηρίων με σκοπό την ενεργειακή αναβάθμιση του υφιστάμενου κτηριακού δυναμικού, ώστε να βοηθήσουμε τους πολίτες να μειώσουν τους λογαριασμούς και τη χρήση ενέργειας καθώς το 40 % της κατανάλωσης ενέργειας οφείλεται στα κτήρια. Μέσω από στοχευμένες ενέργειες θα επιτευχθεί η επανάχρηση του ανενεργού κτηριακού δυναμικού στην αρχή της συμπαγούς πόλης.
- **Βιομηχανία:** Υποστήριξη της βιομηχανίας για να καινοτομήσει και να αναδειχθεί σε ηγέτη σε παγκόσμιο επίπεδο στην πράσινη οικονομία καθώς η ευρωπαϊκή βιομηχανία χρησιμοποιεί ανακυκλωμένα υλικά σε ποσοστό μόλις 12%

- **Κινητικότητα:** Ανάπτυξη καθαρότερων, οικονομικότερων και πιο υγιεινών μορφών ιδιωτικής και δημόσιας μεταφοράς καθώς στις μεταφορές αναλογεί το 25 % των εκπομπών.

Προς αυτή τη κατεύθυνση, η Ελλάδα το 2022 ψήφισε το ν. 4936/2022 (ΦΕΚ 105/Α/2022) «Εθνικός Κλιματικός Νόμος Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επείγουσες διατάξεις για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος». Ο προαναφερθέν νόμος έχει ως σκοπό τη δημιουργία ενός συνεκτικού πλαισίου για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και της κλιματικής ανθεκτικότητας της χώρας και τη διασφάλιση της σταδιακής μετάβασης της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα έως το έτος 2050, με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο. Οι θεσπιζόμενες πολιτικές και τα μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής έχουν ως στόχο τη μείωση των εκπομπών και την αύξηση των απορροφήσεων, την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου στους επενδυτές και τους πολίτες, και την ομαλή μετάβαση της οικονομίας και της κοινωνίας στην κλιματική ουδετερότητα.

Σημειώνεται επίσης, ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το 2020 ανακοίνωσε μια σημαντική πρωτοβουλία το «Κύμα ανακαινίσεων για την Ευρώπη – οικολογικά κτήρια, θέσεις εργασίας, καλύτερη ζωή», όπου αφορά σε μια στρατηγική για να προκληθεί ένα κύμα ανακαινίσεων για την Ευρώπη, με το οποίο θα αρθούν χρόνιοι φραγμοί για την αποδοτική, όσον αφορά την ενέργεια και τους πόρους ανακαίνιση, θα στηριχθούν νέες επενδύσεις για μακρά περίοδο, αρχής γενομένης από δημόσια και λιγότερο αποδοτικά κτήρια, θα δοθεί έναυσμα για ψηφιοποίηση και θα δημιουργηθεί απασχόληση και ευκαιρίες ανάπτυξης σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού για τις ανακαινίσεις.

Με βάση τα προαναφερθέντα, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή, καθώς η βιωσιμότητα των πόλεων και των αγροτικών περιοχών έχει αναδειχθεί ως ένα από τα πιο σημαντικά πολεοδομικά ζητούμενα.

Για τους προαναφερθέντες λόγους, η ανάγκη διατήρησης, προστασίας και επανάχρησης της πλούσιας αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ελλάδας υπαγορεύεται περαιτέρω από την ανάγκη αποτροπής της περαιτέρω επιδείνωσης του αστικού περιβάλλοντος. Ιδιαίτερα, όσον αφορά τα ιστορικά κτήρια, είναι αναγκαίο να προωθηθεί μια δράση που να δίνει λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κάθε ιδιοκτήτης ή άμεσα επωφελούμενος του ακινήτου.

Το προτεινόμενο χρηματοδοτικό εργαλείο στοχεύει στην ενεργειακή και λειτουργική αναβάθμιση διατηρητέων κτηρίων, ώστε να αξιοποιηθεί η αρχιτεκτονική μας κληρονομιά με τις αρχές και τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Η στόχευση αυτή ακολουθεί την Εθνική, Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια περιβαλλοντική πολιτική που αφορά στα μνημεία και στην κλιματική αλλαγή. Με αυτήν την πρωτοβουλία, η Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη συζήτηση για το θέμα που εισήγαγε η UNESCO και τις εξελίξεις του UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change), επιθυμεί να ενθαρρύνει τη δράση για το κλίμα, συμβάλλοντας θετικά στην εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού, την επίτευξη των SDGs 11 και 13 και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία έως το 2050.

Μερικά από τα οφέλη στο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό είναι τα εξής:

- εξοικονόμηση ενέργειας και εξασφάλιση καλύτερου ενεργειακού αποτυπώματος των διατηρητέων κτηρίων

- αισθητική αναβάθμιση αστικού περιβάλλοντος
- ποιοτική λειτουργική αναβάθμιση συνθηκών διαβίωσης σε διατηρητέα κτήρια που δεν παρέχουν σύγχρονες ανέσεις στους χρήστες τους
- προστασία εξαιρετικής ιστορικής αξίας κτηρίων, ιδιαίτερα στην περίπτωση των άμεσα στερεωτικών επεμβάσεων
- προστασία της δημόσιας ασφάλειας π.χ. των διερχόμενων πεζών σε περίπτωση μερικής ή ολικής κατάρρευσης του κτηρίου κ.α.
- επανάχρηση των προς χρήση ενεργειακά αναβαθμισμένων και λειτουργικών διατηρητέων κτηρίων.

1.1. Κύρια Νομοθεσία

Η κύρια νομοθεσία στην οποία άπτεται ο παρόν οδηγός είναι η κάτωθι σύμφωνα με τις ισχύουσες τροποποιήσεις αυτών:

- Ν. 4067/2012 «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός» (ΦΕΚ 79/Α/2012)
- Έγκριση Κτηριοδομικών Κανονισμού (Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΟΚΑ/66006/2360), όπως δημοσιεύεται στο ΦΕΚ 3985/Β/2023
- Ν. 4858/2021 Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ΦΕΚ 220/Α/2021)
- Ν. 4995/2017 Έλεγχος και προστασία του Δομημένου Περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 4995/Α/2017)
- Κ.Υ.Α. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581 «Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων» (ΦΕΚ 2367/Β/2017)
- Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 «Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτηρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία» (ΦΕΚ 2998/Β/2020)
- Υ.Α. 1958/2012 «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.9.11» (ΦΕΚ 209/Α/2011)

Συμπληρωματικά σε αυτά, για κάθε κτήριο θα λαμβάνεται υπόψη και το ΦΕΚ χαρακτηρισμού αυτού.

1.2. Όροι και συντηρήσεις

Όροι

Για τους σκοπούς του Οδηγού οι χρησιμοποιούμενοι όροι έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:

ΟΡΟΣ	ΟΡΙΣΜΟΣ
Πρόγραμμα «Διατηρώ»	Πρόγραμμα παροχής κινήτρων, επιχορήγηση κεφαλαίου και κάλυψη του κόστους των δαπανών, με πόρους από το ΕΣΠΑ για παρεμβάσεις προστασίας (ανάδειξης, στερέωσης ή/και αποκατάστασης) διατηρητέων και μνημείων στον υφιστάμενο κτηριακό τομέα.
Κτηριακή μονάδα με έναν ιδιοκτήτη ή συνιδιοκτησία εξ αδιαιρέτου	Το ενιαίο κτήριο που περιλαμβάνει μία ιδιοκτησία, που διατάσσεται σε μία ή περισσότερες στάθμες. Στον ορισμό της Κτηριακής μονάδας με έναν ιδιοκτήτη εμπίπτουν οι περιπτώσεις διατηρητέων κτηρίων με οποιαδήποτε χρήση
Κτηριακή μονάδα με πολλούς ιδιοκτήτες	Το ενιαίο κτήριο που περιλαμβάνει περισσότερες από μία ιδιοκτησίες, σε οριζόντια ή/και κατακόρυφη διάταξη. Στον ορισμό της κτηριακής μονάδας με πολλούς ιδιοκτήτες εμπίπτουν και οι περιπτώσεις κτηρίων με χρήσεις κατοικίας ή/και άλλης χρήσης (π.χ. εμπορική, γραφεία, βιοτεχνία κ.ά.).
Μνημείο	Ως μνημεία νοούνται τα αρχαία και νεότερα ακίνητα μνημεία που κηρύχθηκαν βάσει των διατάξεων των παρ. αα, ββ και γγ του άρθρου 2 και των παρ. 1 και 4 του άρθρου 6 του ν.3028/2002 “Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς” (Α’ 153) , ως ισχύει.
Διατηρητέο	Ως διατηρητέα κτήρια νοούνται τα κτήρια, τμήματα ή συγκροτήματα κτηρίων, στοιχεία περιβάλλοντος χώρου αυτών ή στοιχεία του φυσικού ή ανθρωπογενούς περιβάλλοντος χώρου, όπως ορίζονται βάσει του άρθρου 6, παρ. 3 του ν.4067/2012 «Νέος Οικοδομικός Κανονισμός» (Α’ 79), ως ισχύει.
Όψη κτηρίου	Όψεις του κτηρίου είναι οι επιφάνειες του κτηρίου που βλέπουν σε κοινόχρηστο χώρο ή στους ακάλυπτους χώρους του οικοπέδου.
Κέλυφος κτηρίου	Κέλυφος κτηρίου είναι τα ενσωματωμένα δομικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία ενός κτηρίου που διαχωρίζουν το εσωτερικό του από το εξωτερικό περιβάλλον.
Εσωτερικό κτηρίου	Εσωτερικό κτηρίου είναι τα δομικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία ενός κτηρίου που διαχωρίζουν το σύνολο των εσωτερικών χώρων των κτηρίων.
Επιλέξιμο κτήριο	Η Κτηριακή μονάδα με έναν ιδιοκτήτη ή πολλούς ιδιοκτήτες που πληρούν τα κριτήρια του παρόντος Οδηγού

ΟΡΟΣ	ΟΡΙΣΜΟΣ
Έργο	Το σύνολο των επεμβάσεων προστασίας, συντήρησης, ενίσχυσης, στερέωσης αποκατάστασης και ενεργειακής αναβάθμισης ανά επιλέξιμη κτηριακή μονάδα (με έναν ή πολλούς ιδιοκτήτες) ώστε αυτή να καταστεί λειτουργική και να μπορεί να έχει επανάχρηση.
Συγκύριοι/Συνιδιοκτήτες	Πρόσωπα που έχουν εμπράγματο δικαίωμα επικαρπίας, ψιλής κυριότητα ή πλήρους κυριότητας επί του ίδιου ακινήτου (κτηριακή μονάδα με πολλούς ιδιοκτήτες).
Ωφελούμενος	ο έχων την ιδιοκτησία ή στην περίπτωση των Δημοσίων κτιρίων ο ιδιοκτήτης ή/και ο έχων το αποκλειστικό δικαίωμα διοίκησης και διαχείρισης
Εκπρόσωπος κτηριακής μονάδας με πολλούς ιδιοκτήτες	Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που οι ιδιοκτήτες μιας κτηριακής μονάδας με πολλούς ιδιοκτήτες έχουν εξουσιοδοτήσει να υποβάλλει την ηλεκτρονική αίτηση και να εισπράξει την επιδότηση για τις υλοποιημένες εργασίες
Ανάδοχος	Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που υλοποιεί το έργο.

Πίνακας Συντομογραφιών

ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Ε.Ε.	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΣΠΑ 2021-2027	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο της Ανάπτυξης 2021 – 2027
ΕΥΔ	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
ΤΕΕ	Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΟΑ	Οικοδομική Άδεια
ΕΕΔΜΚ	Έγκριση Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας
ΠΕΚ	Πιστοποιητικό Ελέγχου Κατασκευής
ΠΕΑ	Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης
ΖΝΧ	Ζεστού Νερού Χρήσης
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

1.3. Σκοπός και στόχοι του Προγράμματος

Σκοπός του προγράμματος είναι η προστασία κτηρίων που έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα ή μνημεία, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, ως σημαντικά και αναπόσπαστα μέρη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Άμεσοι στόχοι του προγράμματος είναι η διάσωση, προβολή, ανάδειξη και πρωτίστως η λειτουργική επανένταξη των διατηρητέων κτηρίων ή μνημείων στα οικιστικά σύνολα που αυτά ανήκουν και η υποστήριξη, ενίσχυση της τεχνικής και οικοδομικής δραστηριότητας στον συγκεκριμένο τομέα με σκοπό την ενεργειακή αναβάθμιση αυτών. Ως «Λειτουργική Επανένταξη» νοείται η ποιοτική και ποσοτική εξασφάλιση όλων των συνθηκών κατασκευής και λειτουργίας των κτηρίων και των κατασκευών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις προδιαγραφές του Κτηριοδομικού Κανονισμού και των κειμένων Χαρακτηρισμών των κτηρίων ως διατηρητέα και ως μνημεία. Τα κτήρια ή τα αυτοτελώς λειτουργικά τμήματα κτηριακού συγκροτήματος, ως κτηριακές μονάδες δηλαδή, θα πρέπει στο τέλος των εργασιών να αποδίδονται σε πλήρη, ασφαλή και νόμιμη χρήση.

Άμεσος στόχος του προγράμματος αποτελεί η Ενεργειακή Αναβάθμιση των παλαιών κτηρίων και

κατασκευών, ανάλογα με τις τεχνικές και μορφολογικές δυνατότητες που προέρχονται από το είδος και την κατάσταση του κτηρίου καθώς επίσης και από τις δυνατότητες που παρέχονται σύμφωνα με την κήρυξη του κάθε κτηρίου και την δυνατότητα μικρών ή μεγαλύτερων επεμβάσεων, ως προς το συγκεκριμένο στόχο. Ζητούμενο είναι η βελτίωση της Ενεργειακής Κλάσης του κάθε κτηρίου. Για την κατηγορία των Ιδιωτικών κτηρίων η προϋπόθεση βελτίωσης της Ενεργειακής Κλάσης κατά τουλάχιστον δύο κατηγορίες, είναι απολύτως δεσμευτική. Τα κτήρια του Δημοσίου θα πρέπει υποχρεωτικά να αναβαθμίζονται κατά μια τουλάχιστον κατηγορία, ανάλογα με την προβλεπόμενη νόμιμη χρήση των.

Έμμεσοι στόχοι είναι η βελτίωση του δομημένου περιβάλλοντος, η εξυγίανση αστικών και μη περιοχών, η προσθήκη ασφαλών και λειτουργικών κτηρίων στο σύνολο των απαιτούμενων για την ενεργειακή αναβάθμιση και την λειτουργικότητα των διατηρητέων κτηρίων. Τέλος πρέπει να ενισχυθεί η σημασία και να εξελιχθούν σύγχρονες πρακτικές στις μεθόδους ανακύκλωσης και επανάχρησης παλαιών υλικών, όπως και η εξέλιξη και χρήση σύγχρονων υλικών συμβατών με τον δομικό χαρακτήρα των παλαιών κτηρίων και κατασκευών με σκοπό την εξασφάλιση διαρκώς βελτιούμενου ενεργειακού αποτυπώματος των δομημένων χώρων.

Παράλληλα, η δυνατότητα αποκατάστασης των μνημείων που θα υποστηριχθεί από τα οικονομικά κίνητρα του προγράμματος και θα ενισχύσει σημαντικά την χρήση κατάλληλων υλικών και τεχνικών, απαραίτητων για την ορθή αποκατάσταση των κατασκευών, ενώ θα εξασφαλίσει την βελτίωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης σχετικά με τις όποιες απαραίτητες εξειδικευμένες μεθόδους κατασκευής και της αντίστοιχης αγοράς.

Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει επεμβάσεις σε:

- χαρακτηρισμένα κτήρια ως διατηρητέα ή μνημεία

Οι παρεμβάσεις θα περιλαμβάνουν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά τις ακόλουθες Κατηγορίες με σκοπό α) την ενεργειακή αναβάθμιση και β) την ενίσχυση της λειτουργικότητας του κτηρίου:

α.1) Καθαρισμός προσόψεων με ενδεδειγμένες μεθόδους ανάλογα με τον χαρακτήρα των ζημιών και την φύση και κατάσταση των παλιών υλικών για το εξωτερικό επίχρισμα των κτηρίων για την απομάκρυνση των ατμοσφαιρικών ρύπων, η χρωματισμό του κτηρίου ή βαφή αντί-γκράφιτι για προστασία από βανδαλισμούς.

α.2) Εργασίες στερέωσης για τη διατήρηση των κτηρίων ώστε να αποφευχθεί η μερική ή ολική κατάρρευση του π.χ. λόγω εισροής υδάτων, λόγω ζημιών από σεισμική δραστηριότητα ή λόγω διάβρωσης δομικών υλικών ή λόγω της εγκατάλειψης αυτών.

β) Αποκατάσταση κελύφους κτηρίων (προσόψεων, δώματος και στέγης). Αποκατάσταση στέψης, τοιχοποιίας, αντικατάσταση ή επισκευή κουφωμάτων επιχρισμάτων, αποκατάσταση έξεργων διακοσμητικών επιχρισμάτων (τραβηχτά και πηχαριστά) καθώς και του όποιου γύψινου και κεραμικού διακόσμου (φουρούσια, μπαλούστρα κ.λπ.)

γ) Αποκατάσταση του κελύφους (προσόψεων και στέγης) και του εσωτερικού των κτηρίων - Αποκατάσταση στέψης, τοιχοποιίας και εσωτερικού φέροντα οργανισμού, σύμφωνα με τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις ανάλογα με το είδος και την υφιστάμενη κατάσταση των φορέων των κτηρίων (θεμελίωση, Φέρουσες τοιχοποιίες, πατώματα, στέγες και δώματα), αντικατάσταση ή επισκευή κουφωμάτων, επισκευή επιχρισμάτων, αποκατάσταση διακόσμου, αποκατάσταση ή ενίσχυση δαπέδων και οροφών, αποκατάσταση κλιμάκων, κ.α. Οι εργασίες αυτής της κατηγορίας είναι επιλέξιμες μόνο στα χαρακτηρισμένα κτήρια ως μνημεία ή διατηρητέα και θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές, όπως θα προβλέπονται από τις εγκεκριμένες μελέτες.

Το Πρόγραμμα αφορά κτήρια που υφίστανται νόμιμα και δυνατότητα συμμετοχής σε αυτό έχουν όλα τα ιδιωτικά κτήρια, καθώς και τα κτήρια του Δημοσίου, κτήρια ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα για τα ιδιωτικά κτήρια έχουν όλοι οι ιδιοκτήτες ακινήτων χωρίς εισοδηματικά ή άλλα κριτήρια.

2. Προτεινόμενες επιλέξιμες παρεμβάσεις

Συμπεριλαμβάνεται το σύνολο των οικοδομικών επεμβάσεων και των Η/Μ εγκαταστάσεων που απαιτούνται ανάλογα με το είδος και την υφιστάμενη κατάσταση και παθολογία του κάθε κτηρίου ή επιμέρους κατασκευής με σκοπό την πλήρη και ασφαλή αποκατάσταση, την ενεργειακή αναβάθμισή του, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τις εγκεκριμένες μελέτες του, την πλήρη απόδοση του σε χρήση και την επανένταξη του στο περιβάλλον.

3. Γενικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας κτηρίου

Τα υπό χρηματοδότηση κτήρια δεν θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από άλλο Πρόγραμμα συγχρηματοδοτούμενο ή εθνικό.

Ως προς το Τεχνικό μέρος της συμμετοχής, οι προϋποθέσεις είναι οι παρακάτω:

- Τα κτήρια, ή αυτοτελώς λειτουργικά τμήματα κτηριακού συγκροτήματος, να υφίσταται νόμιμα με οικοδομική άδεια ή άλλο νομιμοποιητικό έγγραφο.
- Να διαθέτουν Οικοδομική Άδεια από την αρμόδια ΥΔΟΜ ή Έγκριση Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακα για την υλοποίηση των παρεμβάσεων στο Πρόγραμμα, ή οποιαδήποτε άλλη έγκριση από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.
- Να μην έχουν κριθεί κατεδαφιστέα. Δεν αφορά τα τμήματα οι τις κατασκευές που δεν συμπεριλαμβάνονται στον χαρακτηρισμό ως διατηρητέα (πχ. ύστερες, νεότερες προσθήκες).
- Το κτήριο το οποίο αποτελεί αντικείμενο της συμμετοχής θα πρέπει να είναι χαρακτηρισμένο ως «διατηρητέο», καθ' οιονδήποτε τρόπο, μέσω μοναδικής ή ομαδικής κήρυξης, από το ΥΠΕΝ, το ΥΠΠΟΑ, ή και από τα δύο προαναφερθέντα Υπουργεία, από το Υπουργείο Μακεδονίας και Θράκης και από τη Γενική Γραμματεία Αιγαίου του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
- Η συμμετοχή να εξασφαλίζει την πλήρη λειτουργική επανένταξη του κτηρίου στο οικιστικό σύνολο στο οποίο εντάσσεται χωρίς να περιλαμβάνεται σε αυτό ο περιβάλλοντας χώρος υποχρεωτικά.
- Η ενεργειακή κατάταξη του κτηρίου (Π.Ε.Α.) να βελτιώνεται κατά τουλάχιστον δύο (2) κατηγορίες

για τα ιδιωτικά κτήρια και μία (1) κατηγορία για τα δημόσια κτήρια.

- Η μελέτη που θα υποβληθεί και οι αντίστοιχες εργασίες που προβλέπονται να εξασφαλίζουν την ένταξη στο κτήριο της αρχικής χρήσης αυτού ή άλλης χρήσης μετά από την εξασφάλιση των απαραίτητων εγκρίσεων για την αλλαγή χρήσης.
- Η υφιστάμενη κατάσταση του κτηρίου να επιτρέπει την αποκατάσταση αυτού, βάσει των κανόνων της επιστήμης και τις ισχύουσες προδιαγραφές και οι ζημίες και οι φθορές να μην είναι τόσο εκτεταμένες ώστε να επιβάλλουν την ανακατασκευή αυτού, έστω και σε μεγάλο βαθμό πιστότητας, με σκοπό την αποφυγή δημιουργίας αντιγράφων. Δεν αφορά τμήματα των διατηρητέων κτηρίων που έχουν υποστεί μη αναστρέψιμες ζημίες και φθορές, για την ανακατασκευή των οποίων όμως υπάρχουν επαρκή στοιχεία τεκμηρίωσης της αρχικής κατάστασης.
- Να συμπεριλαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα στοιχεία πληρότητας του σχετικού φακέλου με ακρίβεια, ώστε να είναι απόλυτα ορθή και δίκαια η βαθμολόγηση της συμμετοχής.
- Σε περίπτωση υποβολής οικοδομικών αδειών που ήδη έχουν εκδοθεί για το κτήριο, αυτές να βρίσκονται σε ισχύ και να συνοδεύονται από όλες τις απαραίτητες εγκρίσεις, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία. Σε περίπτωση που δεν απαιτείται η έκδοση άδειας ή ΕΕΔΜΚ, θα πρέπει να υποβάλλονται όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις (Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής, Εφορείες ή Συμβούλια ΥΠΠΟΑ).

Να μην έχει γίνει έναρξη εργασιών στο ακίνητο που αποτελεί αντικείμενο της συμμετοχής.

4. Διάρκεια του Προγράμματος και επιλεξιμότητας δαπανών

Η διάρκεια του Προγράμματος ξεκινάει από την έκδοση των σχετικών Προσκλήσεων (δημοσίου και ιδιωτικού τομέα) και η επιλεξιμότητα των δαπανών ορίζεται από την ημερομηνία ένταξης/ υπαγωγής στο Πρόγραμμα έως και την λήξη αυτού, όπως πιο συγκεκριμένα ορίζεται στις σχετικές Προσκλήσεις.

Αναλυτικές οδηγίες για τις υποχρεώσεις των δικαιούχων των έργων ως προς την προβολή, διαφάνεια επικοινωνία του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, μπορείτε να βρείτε στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027.

ΜΕΡΟΣ Α' – ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΤΗΡΙΑ

1. Ταυτότητα του Προγράμματος

Η δράση περιλαμβάνεται στην Κατηγορία Δράσεων «Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοσίων κτιρίων (μεγάλα δημόσια κτίρια, κτίρια κεντρικής διοίκησης, δημαρχεία, νοσοκομεία, κ.α.)».

Η δράση αφορά σε έργα ανακαίνισης και λειτουργικής επανένταξης κτιρίων του Δημοσίου με υψηλό ανθρακικό αποτύπωμα και ταυτόχρονα μεγάλη αρχιτεκτονική αξία που έχουν χαρακτηριστεί. διατηρητέα. Οι παρεμβάσεις θα στοχεύουν σε ανακαίνιση τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ή/και τουλάχιστον 30% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Το πρόγραμμα αφορά σε παρεμβάσεις σε χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα δημόσια κτίρια ιδιοκτησίας, κυριότητας και χρήσης Δημοσίων Φορέων Κεντρικής Κυβέρνησης ή/και μνημεία.

2. Δικαιούχοι του Προγράμματος

Οι Δικαιούχοι του Προγράμματος (εφεξής Δικαιούχοι Φορείς) είναι:

- Υπηρεσίες Υπουργείων & Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ
- Οργανισμοί του Δημοσίου (ενδεικτικά: ΔΕΗ, ΑΔΜΗΕ/ ΔΕΔΔΗΕ)
- Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
- ΟΤΑ α' & β' βαθμού
- Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Ερευνητικοί οργανισμοί
- Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ.) Α.Ε.
- Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικού Περιουσίας του Δημοσίου (Τ.Α.Ι.ΠΕ.Δ.) Α.Ε..

Πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος αποτελεί το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Επιλέξιμες παρεμβάσεις

Οι παρεμβάσεις θα περιλαμβάνουν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

- καθαρισμό προσόψεων (λ.χ. με ήπια υδροβολή για το εξωτερικό αρτιφισιέλ επίχρισμα των μεσοπολεμικών κτηρίων για την απομάκρυνση των ατμοσφαιρικών ρύπων ή βαφή με anti graffiti για την προστασία από βανδαλισμούς),
- λήψη άμεσων σωστικών μέτρων για το κέλυφος των κτηρίων (στερέωση ανοιγμάτων, επιδιορθώσεις στην κεραμοσκεπή κ.α.) για την αποφυγή μερικής ή ολικής κατάρρευσης του κτηρίου π.χ. λόγω της εισροής υδάτων, την αντιμετώπιση αστοχιών π.χ. λόγω σεισμικής δραστηριότητας ή λόγω διάβρωση των δομικών υλικών,
- στατική ενίσχυση των κτηρίων, αντικατάσταση Η/Μ, διαμόρφωση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων των κτιρίων,
- αποκατάσταση όψεων (αποκατάσταση πλαστικού διακόσμου, αντικατάσταση κουφωμάτων, επιδιόρθωση μεταλλικών στοιχείων κ.α.),

- αποκατάσταση του εσωτερικού των κτιρίων (λ.χ. αποκατάσταση ή ενίσχυση ξύλινων πατωμάτων, αποκατάσταση κλιμάκων, αλλαγές στη διαμερισμάτωση για λειτουργικούς λόγους κ.α.),
- ενσωμάτωση νέων χρήσεων για την ανάδειξη, αφενός του κοινωνικού, ιστορικού και πολιτιστικού χαρακτήρα των ιδίων των κτηρίων και του πολιτιστικού κεφαλαίου των φορέων-ιδιοκτητών τους και, αφετέρου, την αύξηση της συμβολής στο εθνικό πολιτιστικό κεφάλαιο, τη δημοκρατία, την εκπαίδευση την έρευνα κλπ
- ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων (KENAK) (ΦΕΚ Β' 2367/2017) όπου η «Ενεργειακή Απόδοση Κτηρίων» αποσκοπεί στη μείωση της κατανάλωσης συμβατικής ενέργειας για θέρμανση – ψύξη – κλιματισμό (ΘΨΚ), φωτισμό και παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ) με την ταυτόχρονη διασφάλιση συνθηκών άνεσης και ποιότητας εσωτερικού περιβάλλοντος των κτηρίων. Σε περίπτωση εργασιών ριζικής ανακαίνισης του κτηρίου (όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του Ν. 4122/2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) αυτές θα πρέπει να αναβαθμίζουν το κτίριο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ.5 KENAK 2017. Στο πλαίσιο της δράσης εντάσσονται παρεμβάσεις στο κτηριακό κέλυφος και σε συστήματα μέσω τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ανακαίνιση που οδηγούν στη μείωση ενεργειακής κατανάλωσης του κτηρίου ή σε τουλάχιστον 30% μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκ των προτέρων εκπομπές, όπως ορίζεται στη Σύσταση (ΕΕ) 2019/786 της Επιτροπής.
- Χρηματοδοτούνται οι απαραίτητες μελέτες.

4. Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την υποβολή της πρότασης χρηματοδότησης, τα οποία θα επισυνάπτονται στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ) είναι ενδεικτικά τα κάτωθι:

- Τεκμηρίωση ιδιοκτησιακού καθεστώτος
- Φ.Ε.Κ. Χαρακτηρισμού του ακινήτου ως διατηρητέου ή μνημείου
- Μελέτες εφόσον προηγηθεί της πρότασης χρηματοδότησης
- Εγκρίσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, εφόσον υπάρχουν
- Εγκρίσεις από το αρμόδιο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής ή το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής.
- Οικοδομική Άδεια ή Έγκριση Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.)
- Υπόδειγμα για τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα πράξης που περιλαμβάνει επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις (Ο Δικαιούχος θα πρέπει να επισυνάψει συμπληρωμένο το αρχείο σύμφωνα με το συνημμένο στην πρόσκληση υπόδειγμα για τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα πράξης)
- Τεκμηρίωση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος
- Τεύχη Δημοπράτησης (Σχέδιο ή Εγκεκριμένα Τεύχη)
- Αποτελέσματα έρευνας αγοράς και σχετική τεκμηρίωση για υποέργα προμηθειών, εφόσον απαιτείται
- Μελέτη σκοπιμότητας ή σχετική τεκμηρίωση για εξέταση της αναγκαιότητας υλοποίησης της Πράξης,

- Απόφαση Αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου για την υποβολή της πρότασης.
- Σε περίπτωση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης, να υποβάλλεται το σχέδιο της Προγραμματικής και οι αποφάσεις των συμβαλλομένων μερών.
- Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της Προσβασιμότητας των ατόμων με Αναπηρία, αρμοδίως υπογεγραμμένη.
- Απόφαση Αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου για την περίπτωση που υπάρχει Ιδιωτική Συμμετοχή για την κάλυψη ποσού πέραν της χρηματοδότησης.
- Λοιπά έγγραφα (Στην περίπτωση έργων για τα οποία ήδη έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις, όλα τα απαραίτητα έγγραφα που τεκμηριώνουν τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάληψης νομικών δεσμεύσεων), εφόσον απαιτείται.
- Σε περίπτωση της προμήθειας υλικών, να υποβάλλονται όλα τα σχετικά έγγραφα του ορισμού της επιτροπής εξακρίβωσης κόστους και τα Πρακτικά των επιτροπών, εφόσον απαιτείται.

5. Υποβολή αιτήσεων , κριτήρια αξιολόγησης

Υποβολή αιτήσεων

Η παρούσα διαδικασία εφαρμόζεται για την αξιολόγηση των προτάσεων (αιτήσεων χρηματοδότησης) και την επιλογή και ένταξη των προς συγχρηματοδότηση πράξεων.

Οι προτάσεις [ΤΔΠ (έντυπο Ε.Ι.1_4) με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα, όπως αυτά έχουν προσδιοριστεί στην Πρόσκληση] υποβάλλονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ από τους δυνητικούς δικαιούχους, εντός της προθεσμίας που προσδιορίζεται από τη ΔΑ στην Πρόσκληση. Κατά την κρίση της ΔΑ και για διευκόλυνση του έργου της, δύναται να ζητηθεί, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης, η υποβολή συγκεκριμένων εγγράφων και σε έντυπη μορφή. Επιπλέον, όσα συνημμένα της πρότασης δεν εφικτό να υποβληθούν/ επισυναφθούν ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ, αποστέλλονται στη ΔΑ μόνο σε έντυπη μορφή εντός προθεσμίας που προσδιορίζεται από τη ΔΑ στην Πρόσκληση. Ο δικαιούχος μετά την επιτυχή υποβολή της πρότασης ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΟΠΣ. Όλες οι προτάσεις [ΤΔΠ με συνημμένα όλα τα απαραίτητα έγγραφα] αρχειοθετούνται/ τηρούνται στο ΟΠΣ.

Συμπληρωματικά στα κριτήρια αξιολόγησης όπως αυτά ορίζονται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ 2021-2027 θα υπάρξουν και πρόσθετα κριτήρια αξιολόγησης, τα οποία περιγράφονται κατωτέρω.

Επισημαίνεται ότι:

- Ως προς την πληρότητα των τεχνικών μελετών, περιγραφών και προϋπολογισμών, απολύτως υπεύθυνοι είναι οι συντάκτες μηχανικοί οι οποίοι θα πρέπει να δηλώνουν την ορθότητα και την πληρότητα των μελετών με Υπεύθυνη Δήλωση ότι αυτές έχουν συνταχθεί και υποβληθεί σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς και τις προδιαγραφές, όπως αυτές ορίζονται στο Διάταγμα περί έκδοσης οικοδομικών αδειών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Ως προς τις εγκρίσεις των αρμόδιων φορέων του Δημοσίου, θα ελέγχεται η πληρότητα και η γνησιότητα των εγγράφων που θα συνυποβάλλονται.
- Ως προς την Μελέτη Σκοπιμότητας, όπου θα αναφέρονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του κτηρίου

και θα αποδεικνύεται η ανάγκη και η σκοπιμότητα του συνόλου των επεμβάσεων και της επανένταξης αυτού.

- Δειγματοληπτικοί έλεγχοι για τα αποτελέσματα του προγράμματος. Μετά την λήξη του προγράμματος θα πρέπει να ελεγχθεί ποσοστό μεγαλύτερο του 30% των κτηρίων που θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα, ώστε να υπάρξουν τελικά δεδομένα ασφαλώς δημοσιεύσιμα και συγκρίσιμα.

Επιπλέον, οι δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να δεχθούν οποιοδήποτε είδος ελέγχου σύμφωνα με αυτό που ορίζεται στην υπογραφθείσα Απόφαση Ένταξης.

Κριτήρια αξιολόγησης

Ως προς το τεχνικό μέρος, η αξιολόγηση των υποβαλλόμενων προτάσεων θα γίνεται βάσει γενικών και ειδικών κριτηρίων που αφορούν στο ίδιο το κτήριο, όσο και στην ωριμότητα των μελετών και στα στάδια εγκρίσεων που έχουν ολοκληρωθεί. Τόσο τα γενικά, όσο και τα ειδικά κριτήρια έχουν είναι συμβατά με τους στόχους του προγράμματος, ήτοι την ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων αυτών αλλά και την εξασφάλιση της λειτουργικότητας του κτηρίου.

Κριτήρια επί ποινή αποκλεισμού:

- Η ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου.
- Ο βαθμός αποκατάστασης του κτιρίου ο οποίος δεν θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως ολική αποκατάσταση.
- Η Μελέτη Σκοπιμότητας, όπου θα αναφέρονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του κτηρίου και θα αποδεικνύεται η ανάγκη και η σκοπιμότητα του συνόλου των επεμβάσεων και της επανένταξης αυτού. Κατ' ελάχιστον η Μελέτη Σκοπιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει: α) Περιγραφή αναγκαιότητας υλοποίησης της πράξης, β) Αποτελεσματικότητα πράξης, γ) Αποδοτικότητα Πράξης, δ) Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση και ε) Καινοτομία

Βαθμολογούμενα κριτήρια:

- Η πληρότητα των μελετών, όλων των απαιτούμενων ειδικοτήτων ως πρόκριμα ωριμότητας
- Το στάδιο διαδικασίας λήψης όλων των απαραίτητων εγκρίσεων και αδειών από τους αρμόδιους φορείς (αρμόδιες Εφορείες ΥΠΠΟΑ, Τοπικό ή Κεντρικό Συμβούλιο Μνημείων ή Κ.Α.Σ. Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής, Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής, Άδεια Οικοδομής, Έγκριση Εργασιών Μικρής Κλίμακας ή άλλο).

Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να τεκμηριώνονται, βάσει των αντίστοιχων δημόσιων εγγράφων.

Ως προς το τεχνικό μέρος, τα κριτήρια αξιολόγησης αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα μαζί με το επίπεδο ωριμότητας που αντιστοιχεί σε καθένα απ' αυτά:

A/A	Κριτήριο Αξιολόγησης	Επίπεδο Ωριμότητας
1.	Βαθμός ωριμότητας τεχνικών μελετών.	Βαθμολογία 0 έως 3
2.	Βαθμός εξασφάλισης εγκρίσεων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.	Βαθμολογία 4 έως 7
3.	Βαθμός εξασφάλισης απαραίτητων αδειών από την αρμόδια Υ.ΔΟΜ.	Βαθμολογία 8 έως 10

ΜΕΡΟΣ Β' – ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ

1. Ταυτότητα του Προγράμματος

Η δράση περιλαμβάνεται στην Κατηγορία Δράσεων «Ενεργειακή αναβάθμιση ιδιωτικών κτηρίων και βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης».

Η δράση αφορά σε έργα ανακαίνισης και λειτουργικής επανένταξης ιδιωτικών κτηρίων με υψηλό ανθρακικό αποτύπωμα και ταυτόχρονα μεγάλη αρχιτεκτονική αξία που έχουν χαρακτηριστεί διατηρητέα. Οι παρεμβάσεις θα στοχεύουν σε ανακαίνιση τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ή/και τουλάχιστον 30% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και σε κάθε περίπτωση αναβάθμιση κατά δύο (2) ενεργειακές κλάσεις.

Το Πρόγραμμα «ΔΙΑΤΗΡΩ» Ιδιωτικού Τομέα θα αφορά σε παρεμβάσεις σε χαρακτηρισμένα ως διατηρητέα ιδιωτικά κτήρια κατοικίας ή/και μνημεία.

2. Δικαιούχοι του Προγράμματος

Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν εμπράγματα δικαιώματα (πλήρης κυριότητα/επικαρπία/ψιλή κυριότητα) στα κτήρια που είναι επιλέξιμα σύμφωνα με τις Γενικές Προϋποθέσεις Επιλεξιμότητας του παρόντος Οδηγού. Το εμπράγματο δικαίωμα θα πρέπει να υφίσταται κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης.

Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων συγκύριων/συνιδιοκτητών σε επιλέξιμο κτήριο ο αιτών θα πρέπει να έχει τη συναίνεση των υπολοίπων.

Για την επιλεξιμότητα του κτηρίου είναι υποχρεωτική η αναγραφή του ΦΕΚ κήρυξης του κτηρίου ως διατηρητέο ή μνημείο, στο οποίο εντάσσεται, το οποίο και αποτελεί τεκμήριο νομιμότητας. Για τυχόν μεταγενέστερες προσθήκες ή τροποποιήσεις απαιτείται η προσκόμιση οικοδομικής άδειας ή υπαγωγή στις διατάξεις περί αυθαιρέτων και σχετική βεβαίωση μηχανικού.

Αν πρόκειται για Κτηριακή Μονάδα με πολλούς ιδιοκτήτες μαζί με την ηλεκτρονική αίτηση επισυνάπτεται η γραπτή συναίνεση όλων των ιδιοκτητών ή η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας για συμμετοχή στο Πρόγραμμα (Παράρτημα ΙΙΙ). Με την απόφαση εξουσιοδοτείται ο Διαχειριστής ή Εκπρόσωπος της Κτηριακής Μονάδας με πολλούς ιδιοκτήτες για την υποβολή της αίτησης. Ωστόσο, σε περίπτωση υπαγωγής της αίτησης στο Πρόγραμμα, για να καταβληθούν τα κίνητρα θα πρέπει να έχει εκδοθεί αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) «διαχείρισης κτηριακής μονάδας με πολλούς ιδιοκτήτες» και να έχει ανοιχθεί τραπεζικός λογαριασμός με αριθμό (IBAN) συνδεδεμένο με το άνωθεν ΑΦΜ. Τα παραστατικά δαπανών που αφορούν τις επιλέξιμες εργασίες και την αμοιβή του Συμβούλου Έργου θα εκδίδονται με τα στοιχεία της Κτηριακής Μονάδας με πολλούς ιδιοκτήτες.

Για κάθε Φυσικό ή Νομικό Πρόσωπο είναι δυνατή η υποβολή μόνο μίας (1) αίτησης, για διαφορετικά επιλέξιμα κτήρια ή ιδιοκτησίες.

Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν φυσικά πρόσωπα ή νομικά πρόσωπα που κατά το έτος αναφοράς (φορολογικό έτος 2023) και κατά το χρόνο υποβολής αίτησης έχουν εμπράγματο δικαίωμα (πλήρους κυριότητας/επικαρπίας/ψιλής κυριότητας) σε επιλέξιμο κτήριο.

Ειδικά για τις περιπτώσεις που σύμφωνα με τα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κατά το έτος αναφοράς το κτήριο α) ενοικιάζεται/ διατίθεται για βραχυχρόνια μίσθωση, β) είναι κενή, ή γ) δεν

υπήρχε εμπράγματο δικαίωμα επικαρπίας ή πλήρους κυριότητας και έχει αποκτηθεί πρόσφατα, δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν μόνον ο πλήρης κύριος ή ο επικαρπωτής. Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων σε επιλέξιμο κτήριο, η αίτηση υποβάλλεται από έναν εκ των δικαιούχων που να έχει δικαίωμα συμμετοχής σύμφωνα με τα ανωτέρω, μετά από συναίνεση των υπολοίπων.

3. Επιλέξιμες παρεμβάσεις

Οι παρεμβάσεις θα περιλαμβάνουν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά:

- καθαρισμό προσόψεων (λ.χ. με ήπια υδροβολή για το εξωτερικό αρτιφισιέλ επίχρισμα των μεσοπολεμικών κτηρίων για την απομάκρυνση των ατμοσφαιρικών ρύπων ή βαφή με anti graffiti για την προστασία από βανδαλισμούς),
- λήψη άμεσων σωστικών μέτρων για το κέλυφος των κτηρίων (στερέωση ανοιγμάτων, επιδιορθώσεις στην κεραμοσκεπή κ.α.) για την αποφυγή μερικής ή ολικής κατάρρευσης του κτηρίου π.χ. λόγω της εισροής υδάτων, την αντιμετώπιση αστοχιών π.χ. λόγω σεισμικής δραστηριότητας ή λόγω διάβρωση των δομικών υλικών,
- στατική ενίσχυση των κτηρίων, αντικατάσταση Η/Μ, διαμόρφωση εσωτερικών και εξωτερικών χώρων των κτιρίων,
- αποκατάσταση όψεων (αποκατάσταση πλαστικού διακόσμου, αντικατάσταση κουφωμάτων, επιδιόρθωση μεταλλικών στοιχείων κ.α.),
- αποκατάσταση του εσωτερικού των κτιρίων (λ.χ. αποκατάσταση ή ενίσχυση ξύλινων πατωμάτων, αποκατάσταση κλιμάκων, αλλαγές στη διαμερισμάτωση για λειτουργικούς λόγους κ.α.),
- ενσωμάτωση νέων χρήσεων για την ανάδειξη, αφενός του κοινωνικού, ιστορικού και πολιτιστικού χαρακτήρα των ιδίων των κτηρίων και του πολιτιστικού κεφαλαίου των φορέων-ιδιοκτητών τους και, αφετέρου, την αύξηση της συμβολής στο εθνικό πολιτιστικό κεφάλαιο, τη δημοκρατία, την εκπαίδευση την έρευνα κλπ
- ενεργειακή αναβάθμιση των κτηρίων, σύμφωνα με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτηρίων (ΚΕΝΑΚ) (ΦΕΚ Β' 2367/2017) όπου η «Ενεργειακή Απόδοση Κτηρίων» αποσκοπεί στη μείωση της κατανάλωσης συμβατικής ενέργειας για θέρμανση – ψύξη – κλιματισμό (ΘΨΚ), φωτισμό και παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ) με την ταυτόχρονη διασφάλιση συνθηκών άνεσης και ποιότητας εσωτερικού περιβάλλοντος των κτηρίων. Σε περίπτωση εργασιών ριζικής ανακαίνισης του κτηρίου (όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του Ν. 4122/2013, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) αυτές θα πρέπει να αναβαθμίζουν το κτίριο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ.5 ΚΕΝΑΚ 2017. Στο πλαίσιο της δράσης εντάσσονται παρεμβάσεις στο κτηριακό κέλυφος και σε συστήματα μέσω τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ανακαίνιση που οδηγούν στη μείωση ενεργειακής κατανάλωσης του κτηρίου ή σε τουλάχιστον 30% μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκ των προτέρων εκπομπές, όπως ορίζεται στη Σύσταση (ΕΕ) 2019/786 της Επιτροπής.
- Χρηματοδοτούνται οι απαραίτητες μελέτες.

4. Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την υποβολή αίτησης στο πρόγραμμα είναι:

- Τίτλος Ιδιοκτησίας.
- Τοπογραφικό Διάγραμμα ακινήτου, συντεταγμένο σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές έκδοσης οικοδομικών αδειών.
- Απόσπασμα Κτηματολογικού Διαγράμματος και Πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας.
- Φ.Ε.Κ. Χαρακτηρισμού του ακινήτου ως διατηρητέου.
- Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτηρίου – Στοιχεία Νομιμότητας Ακινήτου.
- Αρχιτεκτονική μελέτη (Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης και Πρόταση).
- Στατική μελέτη (Αποτύπωση φέροντος οργανισμού και Πρόταση).
- Μελέτες Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων. (Πρόταση)
- Προϋπολογισμός Έργου.
- Μελέτη Σκοπιμότητας, όπου θα αναφέρονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του κτηρίου και θα αποδεικνύεται η ανάγκη και η σκοπιμότητα του συνόλου των επεμβάσεων, οι οποίες θα έχουν ως στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση και την ενίσχυση της λειτουργικότητας του κτηρίου.
- Χρηματοοικονομική μελέτη, για την τεκμηρίωση κάλυψης της υπολειπόμενης χρηματοδότησης μέσω της χρήσης ίδιων κεφαλαίων ή δανειοδοτικής σύμβασης
- Εγκρίσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ.
- Εγκρίσεις από το αρμόδιο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής ή το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής.
- Οικοδομική Άδεια ή Έγκριση Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.).
- Υπεύθυνη Δήλωση Ιδιοκτήτη και Μηχανικού ότι δεν έχει γίνει έναρξη εργασιών στο ακίνητο της συμμετοχής.
- Υπεύθυνη Δήλωση Ιδιοκτήτη και Μηχανικού, όπου θα δηλώνεται ο βαθμός βελτίωσης της Ενεργειακής απόδοσης του.
- Υπεύθυνη δήλωση του Μηχανικού ότι έχουν ληφθεί όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις (π.χ. ΥΠΠΟΑ, ΥΠΕΝ κλπ). Ο Σύμβουλος Έργου θα καταθέτει στην αίτηση υποβολής το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV, με το οποίο θα δηλώνει υπεύθυνα ότι έχουν ληφθεί όλες η απαραίτητες εγκρίσεις από τα αρμόδια Υπουργεία (ΥΠΠΟΑ, ΥΠΕΝ, Υπουργείο Αιγαίου, Υπουργείο Μακεδονίας – Θράκης κ.α.) προκειμένου να εκδοθεί η Ο.Α. ή η ΕΕΔΜΚ

Ο βαθμός ωριμότητας του έργου εξαρτάται από την λήψη των απαιτούμενων εγκρίσεων και αδειών, των απαραίτητων για την έναρξη του οικοδομικού έργου.

5. Υποβολή αιτήσεων, Κριτήρια Αξιολόγησης,

Υποβολή αιτήσεων

Ο δυνητικός Ωφελούμενος εξουσιοδοτεί για τον σκοπό αυτό τον Μηχανικό – Σύμβουλο Έργου με σχετική δήλωση – εξουσιοδότηση.

Για τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα είναι απαραίτητη η υποβολή Αίτησης σε ψηφιακή πλατφόρμα του ΥΠΕΝ.

Κατόπιν αξιολόγησης της πρότασης, έλεγχο των στοιχείων και των δικαιολογητικών της αίτησης και της εγκυρότητας αυτών, εκδίδεται απόφαση υπαγωγής στο Πρόγραμμα μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων.

Σημειώνεται ότι ο Σύμβουλος Έργου είναι υπεύθυνος για την υποβολή όλων των απαιτούμενων δικαιολογητικών και παραστατικών, καθώς και τη σύνταξη οριστικής επιμέτρησης/κοστολόγησης εργασιών με βάση την οποία καθορίζεται ο Τελικός Συνολικός Επιλέξιμος Προϋπολογισμός και η καταβαλλόμενη επιδότηση. Τέλος, μετά τον έλεγχο πληρότητας και εγκυρότητας των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών και παραστατικών και με την προϋπόθεση, ότι πληρούνται όλες οι απαιτήσεις του προγράμματος, θα εκδίδεται απόφαση περαίωσης του έργου και έγκριση καταβολής της επιχορήγησης στον ωφελούμενο.

Κριτήρια αξιολόγησης

Ως προς το τεχνικό μέρος, η αξιολόγηση των συμμετοχών θα γίνεται βάσει γενικών και ειδικών κριτηρίων που αφορούν στο ίδιο το κτήριο, όσο και στην ωριμότητα των μελετών και στα στάδια εγκρίσεων που έχουν ολοκληρωθεί.

Κριτήρια επί ποιινή αποκλεισμού:

- Η ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου.
- Ο βαθμός αποκατάστασης του κτιρίου οποίος δεν θα πρέπει να χαρακτηρίζεται ως ολική αποκατάσταση
- Η Μελέτη Σκοπιμότητας, όπου θα αναφέρονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του κτηρίου και θα αποδεικνύεται η ανάγκη και η σκοπιμότητα του συνόλου των επεμβάσεων και της επανένταξης αυτού. Κατ' ελάχιστον η Μελέτη Σκοπιμότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει: α) Περιγραφή αναγκαιότητας υλοποίησης της πράξης, β) Αποτελεσματικότητα πράξης, γ) Αποδοτικότητα Πράξης, δ) Βιωσιμότητα, λειτουργικότητα, αξιοποίηση και ε) Καινοτομία

**Βαθμολογούμενα
κριτήρια:**

- Η πληρότητα των μελετών, όλων των απαιτούμενων ειδικοτήτων.
- Το στάδιο διαδικασίας λήψης όλων των απαραίτητων εγκρίσεων και αδειών από τους αρμόδιους φορείς (αρμόδιες Εφορείες ΥΠΠΟΑ, Τοπικό ή Κεντρικό Συμβούλιο Μνημείων ή Κ.Α.Σ. Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής, Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής, Άδεια Οικοδομής, Έγκριση Εργασιών Μικρής Κλίμακας ή άλλο).

Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να τεκμηριώνονται, βάσει των αντίστοιχων εγγράφων

Ως προς το τεχνικό μέρος, τα κριτήρια αξιολόγησης αποτυπώνονται στον ακόλουθο πίνακα μαζί με το επίπεδο ωριμότητας που αντιστοιχεί σε καθένα απ' αυτά:

A/A	Κριτήριο Αξιολόγησης	Επίπεδο Ωριμότητας
2.	Βαθμός ωριμότητας τεχνικών μελετών.	Βαθμολογία 0 έως 3
3.	Βαθμός εξασφάλισης εγκρίσεων από τις αρμόδιες Υπηρεσίες.	Βαθμολογία 4 έως 7
6.	Βαθμός εξασφάλισης απαραίτητων αδειών από την αρμόδια Υ.ΔΟΜ.	Βαθμολογία 8 έως 10

Παράρτημα

Παράρτημα Ι – Checklist Συνημμένων Δικαιολογητικών για τα δημόσια κτήρια

A/A	Τίτλος δικαιολογητικού	Κατατέθηκε	Αρ. Εγγράφου	Σχόλια
1	Τεκμηρίωση ιδιοκτησιακού καθεστώτος	NAI/OXI		
2	Φ.Ε.Κ. Χαρακτηρισμού του ακινήτου ως διατηρητέου ή μνημείου	NAI/OXI		
3	Μελέτες εφόσον προηγηθεί της πρότασης χρηματοδότησης	NAI/OXI		
4	Εγκρίσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, εφόσον υπάρχουν	NAI/OXI		
5	Εγκρίσεις από το αρμόδιο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής ή το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής.	NAI/OXI		
6	Οικοδομική Άδεια ή Έγκριση Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.)	NAI/OXI		
7	Υπόδειγμα για τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα πράξης που περιλαμβάνει επενδύσεις σε υποδομές ή παραγωγικές επενδύσεις (Ο Δικαιούχος θα πρέπει να επισυνάψει συμπληρωμένο το αρχείο σύμφωνα με το συνημμένο στην πρόσκληση υπόδειγμα για τη χρηματοοικονομική βιωσιμότητα πράξης)	NAI/OXI		
8	Τεκμηρίωση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος	NAI/OXI		
9	Τεύχη Δημοπράτησης (Σχέδιο ή Εγκεκριμένα Τεύχη)	NAI/OXI		
10	Αποτελέσματα έρευνας αγοράς και σχετική τεκμηρίωση για υποέργα προμηθειών, εφόσον απαιτείται	NAI/OXI		
11	Μελέτη σκοπιμότητας ή σχετική τεκμηρίωση για εξέταση της αναγκαιότητας υλοποίησης της Πράξης, εφόσον απαιτείται	NAI/OXI		
12	Απόφαση Αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου για την υποβολή της πρότασης.	NAI/OXI		
13	Σε περίπτωση σύναψης Προγραμματικής Σύμβασης, να υποβάλλεται το σχέδιο της Προγραμματικής και οι αποφάσεις των συμβαλλομένων μερών.	NAI/OXI		
14	Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της Προσβασιμότητας των ατόμων με Αναπηρία, αρμοδίως υπογεγραμμένη.	NAI/OXI		
15	Απόφαση Αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου για την περίπτωση που υπάρχει Ιδιωτική Συμμετοχή για την κάλυψη ποσού πέραν της χρηματοδότησης	NAI/OXI		
16	Λοιπά έγγραφα (Στην περίπτωση έργων για τα οποία ήδη έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις, όλα τα απαραίτητα έγγραφα που τεκμηριώνουν τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάληψης νομικών δεσμεύσεων), εφόσον απαιτείται	NAI/OXI		
17	Σε περίπτωση της προμήθειας υλικών, να υποβάλλονται όλα τα σχετικά έγγραφα του ορισμού της επιτροπής εξακρίβωσης κόστους και τα Πρακτικά των επιτροπών, εφόσον απαιτείται	NAI/OXI		

Παράρτημα ΙΙ – Checklist Συνημμένων Δικαιολογητικών για τα ιδιωτικά κτήρια

A/A	Τίτλος δικαιολογητικού	Κατατέθηκε	Αρ. Εγγράφου	Σχόλια
1	Τίτλος Ιδιοκτησίας.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
2	Τοπογραφικό Διάγραμμα ακινήτου, συντεταγμένο σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές έκδοσης οικοδομικών αδειών.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
3	Απόσπασμα Κτηματολογικού Διαγράμματος και Πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
4	Φ.Ε.Κ. Χαρακτηρισμού του ακινήτου ως διατηρητέου.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
5	Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου (εάν υπάρχει) – Στοιχεία Νομιμότητας Ακινήτου.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
6	Αρχιτεκτονική μελέτη (Αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης και Πρόταση).	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
7	Στατική μελέτη (Αποτύπωση φέροντος οργανισμού και Πρόταση).	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
8	Μελέτες Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων. (Πρόταση)	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
9	Προϋπολογισμός Έργου.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
10	Μελέτη Σκοπιμότητας, όπου θα αναφέρονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του κτιρίου και θα αποδεικνύεται η ανάγκη και η σκοπιμότητα του συνόλου των επεμβάσεων και της επανένταξης αυτού	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
11	Χρηματοοικονομική μελέτη, για την τεκμηρίωση κάλυψης της υπολειπόμενης χρηματοδότησης μέσω της χρήσης ιδίων κεφαλαίων ή δανειοδοτικής σύμβασης	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
12	Εγκρίσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
13	Εγκρίσεις από το αρμόδιο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής η το Κεντρικό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
14	Οικοδομική Άδεια ή Έγκριση Εργασιών Δόμησης Μικρής Κλίμακας από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης (Υ.ΔΟΜ.).	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
15	Υπεύθυνη Δήλωση Ιδιοκτήτη και Μηχανικού ότι δεν έχει γίνει έναρξη εργασιών στο ακίνητο της συμμετοχής.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
16	Υπεύθυνη Δήλωση Ιδιοκτήτη και Μηχανικού, όπου θα δηλώνεται ο βαθμός βελτίωσης της Ενεργειακής απόδοσης του.	ΝΑΙ/ΟΧΙ		
17	Υπεύθυνη δήλωση του Μηχανικού ότι έχουν ληφθεί όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις (π.χ. ΥΠΠΟΑ, ΥΠΕΝ κλπ). Ο Σύμβουλος Έργου θα καταθέτει στην αίτηση υποβολής το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV, με το οποίο θα δηλώνει υπεύθυνα ότι έχουν ληφθεί όλες η απαραίτητες εγκρίσεις από τα αρμόδια Υπουργεία (ΥΠΠΟΑ, ΥΠΕΝ, Υπουργείο Αιγαίου, Υπουργείο Μακεδονίας – Θράκης κ.α.) προκειμένου να εκδοθεί η Ο.Α. ή η ΕΕΔΜΚ	ΝΑΙ/ΟΧΙ		